

Auca de Josep Palau i Fabre (1917-2008)

Bon escriptor i gran poeta, que va sortir de la pleta

1. Un bon dia, a Barcelona,
després de bregar una estona,
2. al 112 de Bailèn,
diuen que ha nascut un nen.
3. El seu pare és un pintor,
inventor i dissenyador,
4. que es fa amb Mompou i Salvat,
avantguardista nostrat.
5. Sa mare, que és mig francesa,
el tracta amb certa duresa.
6. Per això quan es fa gran
als «Hermanos» el duran,
7. ja que La Salle els fa el pes
pel seu origen francès.
8. Cau malalt, va a casa un mes
on llegeix Hamlet i més
9. i es planteja el ser o no ser
quan tan sols catorze anys té.
10. Ell però, un noi apocat,
no s'adapta a l'internet.
11. El porten a un Institut
on continua llengut.
12. Quan en surt troba el seu rol,
a través de Josep Sol,
13. com a crític avançat,
a l'òrgan «La Humanitat».
14. Amb Janés, Sagarra, Espriu...
fa tertúlia i sovint riu.
15. De la guerra en surt com pot
després d'acabar-la a Olot.
16. Però a Lleida purgarà
abans no el deixin anar.
17. Entra a la Universitat
i en la clandestinitat
18. treballa de sotamà
perquè el país vol salvar.
19. La revista «Poesia»
edita amb textos que tria.
20. I, avantguardista de mena,
«Ariel» funda i remena.
21. Però en Palau, ansiós,
té ganes de tocar el dos.
22. Com aquell que va a la Meca,
després d'obtenir una beca,
23. l'any 45, feliç,
amb el tren se'n va a París.
24. Allí es queda i hi sobreviu,
bohemi, fent la viu-viu.
25. Fins que es resol el seu cas
mercès a l'Octavio Paz
26. quan de secretari fa
del Pavelló mexicà.
27. Descobreix un gran autor,
l'agut dramaturg Artaud.
28. I amb Picasso fa amistat
després d'haver publicat
29. un llibre sobre el pintor,
el primer d'un gran piló.
30. Del que té escrit fa un tria,
que modifica i amplia,
31. i és llavors que el nostre artista
treu «Poemes d'alquimista».
32. Qui no coneix «Ombra d'Anna»,
que melangia encomana?,
33. «Vaig com les aus», «La sabata»,
el de la dona barata?,
34. o «Cant espiritual»?
Qui el llegeix no es queda igual.
35. «Jo em donaria a qui em volgués»?
Trio aquests, no en puc dir més.
36. Un cop decideix tornar
passa a viure a l'Empordà
37. Es fa una casa a Grifeu
que passarà a ser el seu feu,
38. on viu sol, lluny de tothom,
quan ja està fet un prohóm,
39. apassionat i obsessiu
en tot el que viu i escriu.
40. Des de llavors en Palau
per a Picasso serà clau.
41. Fa teatre interessant:
«El cicle de Don Joan»,
42. que commou i que enlluerna,
com també ho fa «La Caverna».
43. I què dir del narrador
que domina la ficció?
44. Que els seus «Contes despallats»
ens deixen bocabadats,
45. tant o més que les memòries,
on s'espolsa les cabòries.
46. En «El monstre», com repassa
els companys!, fins potser massa.
47. Va morir l'any 2008,
amb o sense salconduit,
48. anhelant la llibertat,
i aquesta auca s'ha acabat.

Joan Vilamala, 2019